

Oprettelsen af et Kontrolraad. Denne Tanke kom ogsaa frem, og i alt Fald i Udvalget har Tanken i Princippet mødt nogen Velvillie. Ifølge Lovforslaget skal den Direktion, som oprettes, bestaa af en Direktør og to kontrollerende Herrer, hvis Kontrol maaske neppe bliver saa vidunderlig. Det er jo en mindre Stilling, og disse kontrollerende Herrer blive vel ligesom saa mange andre Kontrolraader, vi have. Imidlertid er der den Omstændighed, at naar nu Banken skal til at gøre sine Forretninger, hvad er det saa Banken skal overveje? Den skal overveje, om det danske Marked er saaledes, at det trænger til at faa Penge ind eller ej. Nu bliver Afgørelsen noget forskellig efter, hvorledes man ser paa Sagen. Hvis vedkommende Direktør vil spørge en eller anden privat, saa er det jo ret tænkeligt, at han spørger Direktøren i den Bank, som skal besørge Obligationerne omsatte, altsaa Crédit Lyonnais, in casu Landmandsbanken eller Privatbanken. Hvorledes vil nu den paa-gældende Bankdirektør stille sig? Han er en rar Mand, men han handler efter sin egen Interesse, det er han jo tvungen til. Han vil da sige som saa: nu har jeg en hel Masse Effekter, som ikke due paa et givet Tidspunkt, eller jeg skal have rede Penge, eller jeg har et norsk Laan, hvis Provenu man vil trække tilbage — eller hvilke andre Ting der nu kan tænkes. Saa vil vedkommende Direktør sige sin Mening, ikke efter Obligationsmarkedets Tilstand, ikke efter, om Landet overhovedet trænger til Penge, men efter, om hans egen Bank ønsker, at der kommer flere Penge ind i Landet. Under saadanne Omstændigheder tror jeg, at hans Raad vil blive meget misvisende.

Det er derfor nødvendigt at sætte et Kontrolraad ved Siden af. Her vil jeg have Lov til at sige noget, som det ligger mig ganske særligt paa Sinde at faa frem. Det er min politiske og økonomiske Tro, at alle Institutioner i sig selv ere mere eller mindre slemme, men ved Hjælp af gensidig Kontrol kunne de blive nogenlunde gode. Hvorledes kunne vi nu bedst indrette denne Kontrol? Vi have jo her en Institution som Kreditforeningerne, og paa dette Punkt ere jo baade Kreditforeningernes og Bankens og Statens Interesser sammenfaldende. Det vil da være ret naturligt at lade et Fællesorgan for Kreditforeningerne afgive en raadgivende Kontrol.

Endvidere have vi en anden Institution, nemlig selve den gamle, hædervær-

dige Nationalbank. De Herrer kunne sige meget ondt om den, De kunne sige, at den er ikke let nok paa Taa; men det er et solidt og godt nok Institut, og Nationalbankens stadige Opgave er eller burde være den, gennem Bankdiskontoen at regulere vort Pengemarked, at føle det paa Pulsen. Under saadanne Omstændigheder er det ret rimeligt, at Nationalbanken fik den Opgave — en Opgave, som falder sammen med den, Hypotekbanken skal have — at stille sine Raad til Disposition. Herimod vil man maaske indvende, at det gaar ikke at oprette et Kontrolraad, for det ville Franskmændene ikke finde sig i. Jeg vil dertil sige, at efter de Forhandlinger, jeg kender fra Udvalget imellem et tidligere Medlem af Ministeriet og Banken, at et saadant specielt Ønske foreligger slet ikke fra Frankrig; og det maa ganske bestemt siges, at det, som der kræves, er, at det er et offentligt Institut. Men Hypotekbanken vedbliver at være et Statsinstitut, et offentligt Institut, selv om man indfører et Kontrolraad, og selv om man lader visse private eller halvoffentlige Institutioner sende delegerede Personer til dette Kontrolraad, som dog ikke er udøvende, men kun skal kontrollere.

Jeg kan nævne et lignende Tilfælde. Vi have f. Eks. baade i vor Ulykkesforsikringslovgivning og i vor Arbejderlovgivning netop Raad, som ere absolut offentlige Raad, Stats-Raad, men til hvilke man lader private Institutioner udvælge delegerede. Der maa Staten selvfølgelig have Ret til at give Kaldsret, paa hvilken Maade den vil. Derfor maa jeg ganske bestemt anmode ærede Medlemmer om at tage denne Sag, Oprettelsen af et Kontrolraad, under velvillig Overvejelse. Jeg tror, det er nødvendigt, hvis De ville have, at Banken skal styres vel, og at Bankens Indkøb skal foretages, ikke efter, hvad en eller anden privat Bankdirektør mener under Hensyn til sin Bank, men at det skal ske under Hensyn til Pengemarkedets almindelige Tilstand.

Dertil sluttede sig en Ændring, som jeg nu skal omtale, nemlig Ændringen om, hvilke Betingelser der skal foreligge, naar Finansministeren skal kunne sige, at Banken skal ophæves. Der staar jo den Bestemmelse i Lovforslaget, at i det Øjeblik Banken enten i nogle Aar i Træk har givet Underskud eller overhovedet — dette er, som de Herrer ville lægge Mærke til, en meget vid Bestemmelse — ikke virker, som den bør virke, saa kan Finansministeren ganske rolig tage og lukke hele Bu-